

Đá mòn nhò ng dỏ chỏ ng mòn

Tác Giả: Tiỏ u Tỏ

Thứ Năm, 27 Tháng 5 Năm 2010 20:37

Vỏ chỏ ng tỏi dỏ n vỏ ỏ trong cái làng nhỏ này đả hỏ n ba tháng. Mỏ y đỏ a con cỏ a chúng tỏi nói :
Ba má già rỏ i mà ỏ trong Paris đảu có tỏ t.

Nỏ i cái không khí ô nhiỏ m cũng đỏ làm cho ba má bỏ nh lên bỏ nh xuỏ ng hoải. Vỏ y là chúng nó
kiỏ m mua mỏ t cái nhà ỏ xa Paris ..

Nhỏ có đỏ t chung quanh, có mỏ y cây pomme, mỏ y cây cerise. Hỏ i dỏ n vỏ là đỏ u mùa xuân ,
mỏ y cây đỏ trỏ bông màu hỏỏ ng màu trỏ ng đỏ y cảnh. ỏ mỏ y nhà hàng xỏm cũng vỏ y, hoa nỏ rỏ
hỏ u nhỏ cùng mỏ t lúc, nên trông thỏ t là đỏ p mỏ t.

Bi&#t là mùa xuân nh&# hoa n&# và ch&#i non, ch&# th&#t ra th&#i ti&#t &# Pháp m&#y năm g&#n đây đi .. tr&#t
l&#t. Mùa xuân mà c&# t&#ng nh&# mùa thu, c&# m&#a l&#t ph&#t r&#i h&#t m&#a là tr&#i đ&# s&#ng mù. C&#
nh&# v&#y kéo dài đ&#n bây gi&#, theo trong l&#ch, là đã đ&#u mùa hè mà v&#n còn nghe lành l&#nh !

Đá mòn nhọc ng đ chọc ng mòn

Tác Giả: Tỉu T

Thứ Năm, 27 Tháng 5 Năm 2010 20:37

Hôm nay t nhiên tr i bng tr nng. Nng th t m, th t trong. Ng i ta v i vĩa mang đ ra ph i đ y sãn : quần áo, drap, m n .. Đ màu s c, đ c , coi vui nh n nh m t ngày !

Tôi cũng th y ph n kh i, bèn r nhà tôi đi ch i m t vòng. B i vì t ngày đ n v đây, ngo i tr nhng lúc ph i "x t" ra ti m th t, lò bánh mì, hàng rau c i v.v.. chúng tôi c ru rú i trong nhà vì th i ti t x u. Nhà tôi không ch u đi, nên tôi đi mình ên ..

Làng này tuy nh nhng ngãn n p, s ch s . i đầu cũng th y trng bông: đ c theo v a hè, i các ngã ba ngã t , m t ti n nhà ph .. Gi a làng là m t nhà th nho nh n m trên m t ruộng đ t cao h n m t đ ng g n m t mét, cũng trng đ y bông.

Ch y ngang qua làng là m t con su i nh , rng đ m i th c, chui đ i cây c u đá r i u n khúc quanh quanh tr c khi r i làng xuôi v phía đ i. Hai bên b su i là hai con đ ng tráng xi-măng ch y đ c theo hai hàng cây. R i rác, có m y băng g đng thô s , nhng v n n m gi a nhng lùm bông đ y màu s c. Có n i, không hi u sao ng i ta đ t băng g n m c nh b n c gi ng nh làm ch ng i cho ng i đi câu !

Tôi ng i xu ng m t cái băng c nh b n c. Vì không n m đ i tàng cây nên i đó đ y nng. Tôi đ t đ i u thu c r i nhìn quanh: chng có ai h t. Nh i, dân trong làng ch đ ra đ ng vào ngày ch nh t, b i vì ngày đó nhóm ch i thiên và i là ngày ph i đi L nhà th . Còn ngày th ng thì ch có m y ông già bà già đi kh nh khng trên hè ph hay đ c b su i khi nào tr i t t. Hôm nay, tr i t t đó ch , nhng sao chng th y ai đi. T nhiên, tôi c m th y b v i c lũng .. L i nhìn quanh, ch th y xa đ i kia là gác chuông nhà th m t mình đ ng cao lêu nghêu !

Con su i không sâu, n c trong nhìn th y đáy. Dòng n c ch y nhanh nhanh. Khi g p m y tng đá l n, n c b n lên trng xóa coi th t sinh đ ng, nhìn không chán.

Lòng su i đ y đá cu i tròn tròn. Cũng có nhng c c đá to nhng chng có viên đá nào còn góc c nh. Viên nào cũng nh n thín.

Nhìn n c ch y, nhìn đá mòn, tôi bng nh đ n hai câu chót c a bài h c thu c lòng thu nh :

Đá mòn nhọc công chông mòn

Tác Giả: Tỉu T

Thứ Năm, 27 Tháng 5 Năm 2010 20:37

"Đá mòn nhọc công chông mòn,
Tào Khê nếm chày vòn còn trơ trơ .."

Hai câu thơ đó không có gì hết, vầy mà nó làm tôi òa nức mọt ! Không phải nó chông nhọc tôi thì thi thố u, thu hoạch vui hích buôn bôn quy n "Quốc Văn Giáo Khoa Thư", mà nó còn nhọc tôi mọt cái gì sâu đóm hèn là kếm niếm, mọt cái gì to rông mênh mông hèn là không gian thì gian, mọt cái gì mà trong cuộc đời lữ vong này tôi vòn mang mọt nh trong tâm trí, giông nh mọt chọt ma túy: nó nhọc tôi quê hông, cái quê hông xa cách ngàn trùng !

Tính ra, tôi bở xở ra đi đã hèn hai mọt bôn năm. Mọt phòn tở thỏ kếm ! Trôi nếm đó đây vòm nhiu âu lo đóm vọt, thêm tuổỉ đóm chông chọt mãi lên .. nên ký cở bở xói mòn theo năm tháng. Đóm nếm chuy n gì xở y ra hôm tuổỉ n rỏỉ, hôm tháng trỏỉ c .. có khi không nh ! Vòm mà hình nh cở a quê hông vòn còn nếm nguyên đầu đóm ở trong lòng, vòm nhông kếm niếm vòn vọt cở a năm sáu chọt c năm vọt trỏỉ c ! Chở cở n mọt chọt xúc tác là nó bở t lên rỏỉ rỏỉ, không thì u mọt chi tiổỉ, làm nh mình đang sỏỉ ng trong đó mọt hôm qua hôm kia .. Tình yêu quê hông sao mà kếm đi u nh vòm đóm c ?

Nếm tôi sanh trỏỉ ng cũng là mọt cái làng nhỏ nh . Nó không ngăn nẹp sỏỉ ch sỏỉ, không đóm c trang hoàng bôn ng nhông bông hoa đóm y màu sỏỉ c nh ở đây. Cũng không có con suổỉ nh chòm y ngang đóm hai bở đóm c nếm vòm nhau bôn ng cây cở u đá ..

Làng tôi nếm bên tở ng n mọt con sông lỏỉ n, quá lỏỉ n nên thỏ y cái làng nh nh xú ! Con sông đó có cái tên chông chút gì "văn chỏỉ ng": sông Vàm Cỏ . Trong làng chỏỉ có mọt con đóm ng trắng nhỏ a: đó là đóm ng liên tở nh, cũng còn đóm c gỏỉ là "con lỏỉ cái" nếm xóm trên xóm đóm i. Ngoài ra, toàn là đóm ng đọt mà tiổỉ n thân cở a chúng nó là nhông con đóm ng mòn, nếm xóm Nhà Máy, xóm Lò Heo qua xóm Lò Gỏỉ ch, xóm Chùa .. Cho nên nhông con đóm ng trong làng đóm u chòm y cong cong quanh quanh !

Làng tôi cũng có chỏỉ nhà lỏỉ ng, ngày nào cũng nhóm, nhông chỏỉ nhóm có buổỉ sáng. Nếm cở nh chỏỉ là "Nhà Viổỉ c", nếm i .. làm viổỉ c cở a nhông "nhà chỏỉ c trách" trong làng. Xỏỉ xỏỉ vòm phía con lỏỉ cái là trỏỉ ng tỉu hích vòm hàng rào cây bông bở p, lá xanh um láng mọt t.

Làng tôi không có nhà thỏ nhông có mọt "kiổỉ ng" chùa nếm trên mọt khu đọt cao, có rào tre xanh chung quanh. Hòm i tôi còn nh , thỏ y cũng nếm xa dân chúng, vòm ng vòm u tở ch (hòm i đó, tôi ít

Đá mòn nhọc nhọc chọc mòn

Tác Giả: Tỉu T

Thứ Năm, 27 Tháng 5 Năm 2010 20:37

---

dám đi ngang qua đó mất mình vì .. s ma !) Về sau, dân chúng càng ngày càng đông, nhà cửa xây cất tiếp nối nhau kéo dài ra hàng chục nhà, rồi "đi" xa hơn về phía con ló cái. Vì vậy, chùa bị lọt trộm giữa khu nhà dân, không còn biệt lập như trước.

Nhà cửa trong làng như lộn gì cũng có hàng rào. Phần nhiều là hàng rào cây xoài xoài và cây bông búp (cũng gọi là bông ló ng đên) Xoài xoài cũng trồng bông lai rai, hoa trồng nở mà mùi hương mạnh như là, khác hơn với thân cây mang đũa gai góc ! Còn bông búp thì cửa ngõ thè lè đũa cây ..

Đó ! Làng tôi đó ! Quê thân ! Chọc chút màu mè. Vậy mà sao tôi vẫn thấy.

.. Thấy nhọc nhọc con đường đi mà hai bên là bờ cỏ may. Đón mùa, cửa ngõ cỏ may đưa bông lên tua tua tím ngắt, chốc chốc bám đũa ng quăn nào biệt biệt đi ngang.

.. Thấy nhọc nhọc đôn đôn quăn, mùa mưa nước ngập phố xá xắn quăn tén áo đi qua, trong lúc trẻ con mất lũ truông nồm lẫn chốc chốc, tóe nước nhau cười vui như hời.

.. Thấy bờ sông Vàm Cỏ với nhọc nhọc cây dừa trồng không thấy hàng, cũng không chia đũa khoanh cách, giông như "mnh ai ngy trồng" ! Mây cây dừa đó, nôm quá gọi nôm nên rớt nhiều cây thiêu đốt đũa giông, chúng nôm dài ra phía sông cách mất nôm đũa mất đôi thấy rớt uồn mình đưa ng n đũa ng lên cao. Vậy mà cũng đũa bông kết trái ! Trẻ con thấy ng trèo lên đó đũa phóng xuông nôm nô đùa lộn hốp, và dân đũa bờ sông hay đem mnh chiu ra vớt lên đó đũa phời.

.. Thấy con đường lên chùa có hai bờ tre xanh ló ng n giao nhau làm cho con đường giông như mất cái hàng mát rười. Đó, mnh trũa đũa bóng, nhọc nhọc đũa hàng tốp chốc vớ nhà thấy đũa chân núp ng, và chiu chiu đũa ng vớ ng cũng thấy thớ thớ mất cốp gái trai ..

.. Thấy cửa cây phông nôm bên bờ đũa ng trũa nhà ông C. Thân nó to bờ ng ba ng nôi ôm, giông lộn luôn ra mất đũa ng. Ai đi qua cũng phời bờ vòng đũa tránh ! Đó là cây phông đũa nhớt trong làng. Không biệt ai trồng và tời sao lười trồng đó ? Chốc biệt nhọc nhọc năm vào mùa thì là cây trồng hoa đũa trười. Sau đó là hoa xoài đũa đũa.

Đá mòn nhợng đợ chợng mòn

Tác Giả: Tỉu T

Thứ Năm, 27 Tháng 5 Năm 2010 20:37

.. Và còn thợng nhiợu thợ nợ a, kợ biợ t bao giợ cho hợ t !

Nhà tôi ợ trong Xóm Mợi. Gia đình tôi nghèo. Cha tôi trợng rau cợi, mẹ tôi hợng ngày gánh xôi ra ngợi bán ngoài chợ. Cha mẹ tôi chợ có hai đợ a con trai: tôi và thợng Cu, nhợ hợ n tôi sáu tuợi. Cha tôi chợ t bợ nhợ hợ i mẹ tôi sanh thợng Cu ..

.. Nhợ hoại, thợi tôi hợ c tỉu hợ c. Sáng nào, sau khi húp tô cháo vợi miợng đợợng thợ, tôi ôm cợp đợng sách vợ mà ông nợi tôi làm bợng giợ y đợu đợ khợi bợ ợợ t nợợ c mợ a, đi theo mẹ tôi ra chợ. Vì phợi đợm thợng Cu theo -lúc đó nó đợợ c hợ n hai tuợi- mẹ đợ nó ngợi trong mợ t cái thúng, giống ợ đợu đợn gánh phía trợợ c, còn lá chuợi, xôi, nhợ n, đợ a nợ o v.v.. đợ n trong mợ t thúng giống ợ đợu sau. Mẹ gánh nhợ vợ y mà bợợ c chân đi sai sợi. Đợn gánh nhún lên nhún xuợng làm thợng Cu khoái ợm. Lâu lâu, mẹ đợi vai, đợu đợn gánh nhún xuợng hợi sâu và tợng lên hợi cao làm anh ta cợợi hợ c hợ c đợ lời bợ n cái răng cợ a nhợ xίου. Nhợng lúc đó, anh ta thuợng ngợi tôi đợ khoe: "Hai ! Hai ! Coi nhợ ! Coi nhợ !".

Tôi hợ c chợ có buợi sáng. Mẹ tôi bán ợ chợ cũng vợ y. Trợ a, chợ tan sợ m hợ n trợợng hợ c, mẹ gánh thợng Cu đợ n ngợi đợi tôi đợợi cây trợng cá gợ n cợng trợợng. Thợ y tôi ra, thợng Cu đợng lên, vợ a nhợ y tợng tợng trong cái thúng vợ a la: "Hai ! Hai !". Anh ta ợ truợng -lúc nào cũng ợ truợng- bên trên bợ n áo bà ba vợi đợn cợ a bà nợi may cho, đợu đợi cái nón hình chóp bợng lá chuợi mợ xợp rợi ghim bợng cợng chân nhang .. Mẹ đợ a tôi gói xôi (đã thành ợ, ngày nào mẹ cũng chợ a cho tôi mợ t gói) tôi ngợi xợm cợ nhợ mợ, vợ a ăn vợ a đút cho thợng Cu. Ăn xong, tôi chợ y qua bên kia đợợng xin mợ t gáo nợợ c ợ nhà thợ y giáo Hiợ n, rợi mang cho ba mợ con uợng (vì trong trợợng chợ có mợ t lu nợợ c, không đợ cho đám hợ c trò nên thợ y Hiợ n đợ t trợợ c nhà thêm mợ t lu. Vào giợ ra chợi, hợ c trò bu qua đó đợng nhợ kiợ n) Uợng xong, mẹ gánh thợng Cu bợợ c đi thong thợ, tôi lon ton chợ y theo song song ..

Hợi đó, vì phợi chợ y lúp xúp nên có ợ n tôi nhìn xuợng bợợ c chân cợ a mợ, coi mợ đi cách nào mà mình cợ phợi chợ y theo lúp xúp ! Mẹ đợu có bợợ c ợ, mẹ bợợ c đợu. Mẹ đi chân không, mợi bợợ c chân cợ a mợ giợ m xuợng làm tung lên mợ t chút bợi đợợng. Tôi nhìn chợ thợ y có nhợ vợ y. Bậy giợ, hợ n sáu chợ c năm sau, ngợi ợ trợi Tây này, tôi đợu cợ n nhìn mà sao vợ n thợ y đợợ c -thợ y rợ- hai bàn chân cợ a mợ. Hai bàn chân to bợ ngang, mợ y ngón chân chè bè không bao giợ xợp ợi đợợ c. Hai bàn chân xợu xí đó chợ a tợng đợng tợi đôi giầy đôi dép. Hai bàn chân chợ biợ t có đôi guợ c dong khi rợ a chân đi ngợ, hay khi đi đợ đám giợ, đám tang .. Hai bàn chân đó đã bám ợ y đợ t đợ đợng vợng mợ t mình nuôi hai thợng con, hợi sao không chè bè cợ c mợ chợ đợợ c ?

Đá mòn nhọc ng d chng mòn

Tác Giả: Tỉu T

Thứ Năm, 27 Tháng 5 Năm 2010 20:37

Tôi b i h i nh i i n tôi lau r a đôi bàn chân c a m . Đó là h i m tôi m t sau m t th i gian dài n m b nh nhà th ng (M ngã b nh t ngày hay tin th ng Cu ch t tr n Đ c L c ..) Tôi lau chân m i n đó là i n đ u và dĩ nhiên cũng là i n cu i cùng. Tôi lau gót chân n t n . Tôi lau lòng bàn chân chai mòn. Tôi lau nh ng ngón chân tròn c ng nh nh ng hòn s i. Tôi lau chân m b ng su i n c m t và b ng t t c s th n tr ng nh khi lau m t món đ th t là trần quý ..

Tôi đ t đ i u thu c, th m t h i khối dài. L i nh h i h c i p nh t, có hôm tôi b t ch c b n bè lén hút thu c. M tôi th y đ c, l i tôi vào nhà b t đ ng khoanh tay đ "h i t i": "Hai ! Ai cho m y hút thu c, h ? Ai đ y m y hút thu c, h ? M y b t ch c ai, nói tao nghe coi ? M i có bầy i n đó mà bày đ t hút thu c !". R i m ch p cây ch i chà đ ng g n đó: "Tao ph i đánh m y cho m y ch a". M v a nói "Ch a nè !" v a đ p cây ch i lên đít tôi th t m nh. C m i m t câu "Ch a nè !" là m t phát ch i. M đánh m t lúc r i li ng cây ch i, trèo lên b ván, ng i co chân, rút cái khăn r n đ p lên m t khóc. Tôi đ ng ch t đ i ng, nghe m hôi ch y dài theo x ng s ng, không th y đau đít mà đau đ đầu trong lòng. B i vì đó là i n đ u tiên tôi làm cho m tôi khóc. Tôi m u máu, r n ra m y ti ng: "Đ .. con xin ch a .."

V y mà i n lên, khi ra đ i, tôi đã .. không ch a ! Tôi t p tành hút thu c h i tôi đi lính, b i vì " i t i n đ n tr i khuya đêm i nh, ta chia nhau đ i u thu c m lòng" .. M i i n v phép, ch ng bao gi tôi dám hút nhà vì tr n đ n ch i chà thu nh v n còn đeo theo ám nh ! Tôi hút ngoài đ ng ..

M t hôm, đang đ ng hút thu c v i m y th ng b n cùng xóm, b t th n m tôi đi qua. Tôi v i vã li ng đ i u thu c xu ng đ t. M tôi đ ng l i, m m c i : "M y làm cái gì v y, Hai ? M y i n r i ch b còn con nít sao. Bầy gi , m y có hút thu c, tao cũng đâu có b t m y ch a !". R i b đi m t n c !

M tôi nh v y đó. Quê mùa m c m c nh làng c a tôi, v y mà tôi v n th ng. Tôi th ng, đâu c n m tôi ph i đ p, quê h ng tôi ph i sang. Tôi th ng, vì t t c đ u g n li n v i tôi t thu tôi ra chào đ i. Tôi đã quen th , quen s ng trong vòng tay c a m , gi a lòng quê h ng; đã i n lên trong cái th t thà chân ch t đó. Cho nên hình nh c a m , c a quê h ng đã ghi sâu vào lòng tôi đ n đ khi thi u v ng, tôi th ng tôi nh . Và tình th ng đó v n ch a th y mòn, m c đ u bầy gi tôi đã ngoài b y m i ..

* * *

Đá mòn nhọc công chông mòn

Tác Giả: Táu Tá

Thứ Năm, 27 Tháng 5 Năm 2010 20:37

Một trời đã lên cao. Thời có vài người đi công bên suối. Tôi đứng lên đi vào nhà mà miên man nghĩ: "Nhọc hình như mà mình vẫn gọi là khi này sao mà đi công nhọc vậy. Mình phải viết ra để cho nó có chỗ đứng bên ngoài ký ức, cho các con các cháu của mình thời và hiểu tại sao hai mẹ tôi bận năm sống trên đất Pháp, cha và ông của chúng nó không nói "công nhọc Pháp" mà chỉ nhớ hoài người mẹ đi chân đất và cái làng quê mùa không có đất hai con đứng công vắng nhà!"

Vào nhà, tôi đi công lên bàn viết. Vẫn tôi chỉ đang ngủ nên nghe phớt ra thòm phòm mùi thối kho tiêu. Tôi lấy xấp giấy trắng, không cần đất đi u thuốc, không cần hộp mực và ngòi bút cựa trâu công công. Bởi vì cái công đang ở ngay trong tôi, căng đảy ..

Tôi cầm bút nhìn nét viết cái tựa công công hoa: "ĐÁ MÒN NHỒNG CÔNG CHỒNG MÒN" ..